

Hosín

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: České Budějovice

Nadmořská výška: 486 m n. m.

Počet obyvatel: 970

Adresa URL: www.hosin.cz/

Okres: České Budějovice

GPS souřadnice: 49.037299N, 14.475924E

První pís. zmínka: 1330 (695 let)

PSČ: 373 41

Historie obce Hosín

Nejstarším písemným dokladem o Hosíně je listinná zmínka o zdejších faráři Oldřichovi z roku 1330.

Osídlení prostoru, na němž se obec rozkládá, je ovšem mnohem starší. Archeologické nálezy prokazují, že zde lidé žili již v době bronzové, z níž se v blízkosti dnešního Hosína dochovalo několik mohyl. V době osídlování jižních Čech slovanským obyvatelstvem zde vzniklo sídliště hradištního typu, jehož součástí se stal kostelík sv. Petra a Pavla, zbudovaný někdy mezi druhou polovinou 11. století a koncem století následujícího. Ve 13. století, kdy již tato sakrální stavba svou prostorovou kapacitou nepostačovala, byl v Hosíně postaven nový, raně gotický kostel, do něž byl někdejší svatostánek začleněn jako sakristie. Již ve středověku byl Hosín farní vsí a již z předhusitské doby známe jména několika zdejších duchovních správců.

Hosín náležel k panství, jehož střediskem byla Hluboká nad Vltavou, a sdílel s ním jeho vrchnosti. Ty se do poloviny 17. století rychle střídaly, protože hlubocké panství, které i s hradem náleželo českým králům, bylo často zastavováno příslušníkům různých šlechtických rodů (např. Lobkovicům, Pernštejnům, pánům z Hradce či Malovcům z Malovic).

Vrchnosti náležel také patronát hosínského kostela, spočívající v právu dosazovat nové faráře, ale také v povinnostech spojených s údržbou svatostánku. Zatímco většina hosínského obyvatelstva byla v poddanském poměru ke hlubockým pánům, dosáhl zde na sklonku 15. století zvláštního postavení pojezdny Jiřík. Ten podle listiny krále Vladislava Jagellonského z roku 1489 získal v Hosíně dvůr a privilegia, osvobozující jej od platebních povinností ke hlubockému hradu a k hosínské faře, a to jako odměnu za dohled nad zeměpanskými lesy v části hlubockého panství.

Poslednímu majiteli Hluboké z původně rytířského rodu Malovců z Malovic, zbohatlého finančními spekulacemi svých příslušníků, bylo panství po bitvě na Bílé hoře zkonfiskováno pro účast na českém stavovském povstání. Spolu s Hlubokou se pak Hosín roku 1623 stal majetkem císařského generála Dona Baltazara de Marradas, který proslul svým nekompromisním rekatolizačním tlakem a útiskem poddaných. Jako památka na tohoto původem španělského šlechtice a známého válečníka se nedaleko Hosína u cesty na Hlubokou dochovala boží muka s Baltazarovým erbem. Marradasové drželi hlubocké panství do roku 1661, kdy je od nich koupil Jan Adolf ze Schwarzenbergu.

V majetku tohoto významného rodu, který se posléze zcela sžil s jihočeským prostředím, zůstalo panství až do roku 1947. Pro hosínské usedlíky tak byli Schwarzenbergové jejich poslední vrchností, neboť v polovině 19. století bylo zrušeno poddanství.

Dlouhá schwarzenberská éra samozřejmě výrazně zasáhla do dějin obce. Roku 1684 vrchnost na Hosíně

zřídila funkci kaplana, který pomáhal zdejšímu faráři s duchovní správou. Nedlouho poté, na konci 17. století, založili Schwarzenbergové hosínské lovecké bratrstvo, nejstarší mysliveckou korporaci na českém území. Ještě v barokním období prodělal výraznou přestavbu hosínský svatostánek. Roku 1781 došlo k výraznému zásahu do zdejšího pohřbívání, neboť v souvislosti s reformami císaře Josefa II. byl namísto původního hřbitova u kostela zřízen nový na okraji obce. Do paměti Hosínských se natrvalo zapsala mimořádná událost, jakou byla návštěva ruského cara Alexandra I. u knížete Josefa Jana ze Schwarzenbergu. Dne 19. října 1815 se car se svým doprovodem objevil na Hosíně. Když Alexandr zahlédl zdejšího chalupníka Vavřince Fajtla, který právě vyorával brambory na stráni vedle dobřejovického lesa, zamířil k němu, chopil se chalupníkovy pluhu, dooral načatou brázdou a obdaroval Fajtla šesti zlatými mincemi.

V 19. století se do každodenního života obyvatel Hosína nejmódněji promítlo zrušení poddanství a vznik obecní samosprávy. Dosavadní poddaní se tak stali skutečnými majiteli usedlostí, na nichž hospodařili. I nadále si ale uchovali úzké, oboustranně výhodné vazby na někdejší vrchnost, Schwarzenbergy. Ti na konci století přispěli k nákladné přestavbě prostorově již nevyhovujícího hosínského kostela do podoby monumentálního novorománského chrámu. V poslední třetině 19. století nacházela část obyvatel Hosína uplatnění v kaolinových dolech, zvaných Orty, které v lese nedaleko obce provozovala českobudějovická firma Hardtmuth. Vytěžené suroviny bylo používáno pro výrobu kameniny a keramiky. Po těžkých letech první světové války, na jejíchž bojištích padlo také několik hosínských mužů, zaznamenala obec značný hospodářský a kulturní rozmach. Za první Československé republiky byla ves elektrifikována, vznikla nová komunikace spojující Hosín s Borkem. Byla založena obecní knihovna, rozvíjelo se ochotnické divadlo, značné aktivity vyvíjely tělocvičné spolky (Sokol, Orel). Také do života Hosínských však měla zasáhnout druhá světová válka. Těsně před jejím vypuknutím a během válečných let obec dočasně hostila různé skupiny obyvatelstva, které neklidná doba donutila k migraci. Nejprve to byli čeští uprchlíci ze zabraných Sudet, později němečtí civilisté hledající bezpečí před postupujícími vojsky. Na konci války se na Hosíně ukrývali obyvatelé Českých Budějovic, kteří prchali před americkými nálety.

Slibné počátky nového poválečného rozvoje obce narušil únor 1948. V místních poměrech padesátá léta bezprostředně zasáhla do života zemědělců, kterým bylo bráněno v soukromém hospodaření a od roku 1956 byli nuceni vstupovat do nově založeného Jednotného zemědělského družstva. Vedle neuvážených zásahů do tradiční venkovské ekonomiky a politických represí došlo však také ke zviditelnění Hosína založením sportovního letiště roku 1957. Díky tomu se Hosín stal roku 1978 hostitelem mistrovství světa v letecké akrobacii. Letiště funguje dodnes a je využíváno také pro vyhlídkové lety nad českobudějovickou pánví. Sedmdesátá a osmdesátá léta byla spojena rovněž s výstavbou řady nových rodinných domků a kulturního domu. Pád zprofanovaného komunistického režimu vytvořil předpoklady nového stavebního boomu na Hosíně, který se i díky své poloze stává atraktivní lokalitou. Rozvoji bytové výstavby provází i probíhající plynofikace obce.

